

deres egen Fordeel for Die. Ved „egen Fordeel“ forstaaer jeg naturligviis kun det, at de ville leve deraf, og at det, der skal give den Enkelte Hjælp i Fremtiden, skal give dem Hjælp i Nutiden. Nu har den ærede Taler sagt, at Staten kan have Tilshyn med saadanne Anstalter, og han har citeret den ældre Lovgivning, forsaavidt der ved den har været nedsat en Commission, der skulde bedømme Tarifernees Paalidelighed. Men dette er noget ganske Andet. Hvad der aldrig har været denne Commission paalagt at have Tilshyn med, og hvad jeg tvivler paa, at Staten vil kunne vælge nogen Commission eller Tilshynshavende til, er nemlig det, hvorledes Bestyrelserne udsætte deres Capitaler, hvilken Sikkerhed der gives for dem, med eet Ord, hvorledes disse Kasser bestyres. At Staten kan vaage over, hvorledes de organiseres, er en anden Sag, men at Staten skulde kunne udstrække sit Tilshyn til Bestyrelsen og gjøre det paa en saadan Maade, at dette Tilshyn virkelig blev virksomt, tillader jeg mig at troe er en Illusion. Vi have en Mængde Sygekasser, og af disse er der nogle, som aabenbart — man kan bevise det med Tal — ikke kunne holde, hvad de love, og det er maaskee de Sygekasser, som have den største Tilgang af Menigmand. Man smigrer sig med, at man i indtrædende Sygdomstilfælde eller ved dødelig Afgang af Ens nærmeste Familie vil have et klækkeligt Bidrag, og dog ere de begrundede paa de meest slaaende Usandsynligheder, idet de antage Sygeligheden i de forskjellige Aldere for langt mindre, end den beviislig er i de fleste Egne af Landet, og ligeledes antage Mortaliteten for visse Classer for mindre, end den er. Men har nu Commissionen — thi de fleste af disse Sygekasser have været oprettede, førend Commissionen saa at sige blev indbragen — kunnet eller villet vær, eller kort sagt, været opmærksom paa, at disse Kasser vare sunderede paa en Basis, som ikke holder Stik? Jeg troer, at den ærede Taler maa erkjende med mig, at det ikke har været Tilfældet, og at, naar man tænker sig en ny Commission nedsat, og dens Virksomhed maaskee udbudet til en dybere Indtrængning i Bestyrelsen, vil Gøet af To blive Tilfældet: enten vil det gaae som med den gamle Commission,

at den vil føre et Skinkiv og langsomt hende, eller ogsaa vil og maa den indblande sig paa en saadan Maade i de Privates Forretningskreds, at det vil søles som et ulidelig Tryk, navnlig paa en Tid, da Selbvirkomheden i Folket er en Troesartikel, og det en Troesartikel, som jeg tvivler paa, at man kan bortdemonstrere med Ord.

Jeg troer, at min Opfattelse af Staten ikke er saa væsentlig forskjellig fra den ærede Talers, som man maaskee kunde troe efter de Foredrag, som ere veylede mellem os, men jeg troer, at man maa tage meget mere Hensyn til, hvad der til enhver Tid rører og bevæger sig i Folket, hvad Folket finder at være det, hvori det sætter sin Stoltthed og Pykke; ja, jeg gaaer endog saa vidt, at jeg troer, at man bør tage Hensyn til Folkets Begreb om Friheden; om end dette maaskee til visse Tider kan gaae en Streg videre, end baade den ærede Taler og jeg ansee for rigtigt, vil man dog finde det at være baade magtesløst og ulogt at sætte sig op derimod. Jeg troer, at enhver Regjering — jeg tænker mig i dette Dieblik Regjeringen som Statens Repræsentant — vil have langt større Indflydelse paa Folkets Udvikling, naar den slutter sig til den offentlige Mening, ikke som en blind Følgesvend, men som en aarvaagen Ledfager baade for at styrke Bestræbelser, der gaae den rigtige Vej, og for at advare, hvor man antager, at de gaae en urigtig Vej, end om den vilde indskrænke sig til en blot Protest, til en Gjentagelse af sine Principer, som ikke finde Samklang i Tiden. — Det, som der her handles om — for at komme tilbage til det, jeg navnlig vilde gjøre det ærede Thing opmærksomt paa — er om at komme Menigmands Bestræbelser efter ved Selvhjælp at stikke sig i sin Alderdom, og, naar Kræfterne svinde, til Hjælp paa den Maade, at man gjør, hvad man kan, for, at en saadan Indretning kan vinde Fremgang; men dette kan ikke stee ved noget andet Middel end derved, at Staten stikker Menigmand saaledes, at han ikke er udsat for at tabe sin Indsats. Jeg veed meget godt, at der gives solide private Livsassurance- og Livrentefelskaber; men jeg veed ogsaa, at i det Land — jeg tillod mig allerede igaar at gjøre opmær-